

MRF 2023.275

Østre Landsrets dom af 15. november 2023, 5. afd., sag S-365-23
(Ole Græsbøll Olesen, Kåre Mønsted og Malou Kragh Halling (kst.))

Anklagemyndigheden mod Institution B (adv. Óla Jákup Kristoffersen, besk.)

Institution B, der ved Retten på Færøerne var idømt straf- og erstatningsansvar for overtrædelse af den færøske miljøbeskyttelseslovs § 3, stk. 3, for udslip af flybrændstof fra tank på helikopterlandingsplads som følge af mangler ved anlægget, frifundet, da dette ikke var omfattet af tiltalen for byretten.

Der var rejst straffesag mod selskab A og institution B for at overtræde den færøske miljøbeskyttelseslov ved i januar 2018 i forening at være ansvarlige for et olieudslip på ca. 1.800 liter flypetroleum i forbindelse med påfyldning af en af B ejet olietank, hvorved olieudslippet løb ned i et vandløb. Endvidere var der rejst straffesag mod A for i maj 2020 groft uagtsomt at have overført olie fra olietank til fyldt olieudskiller, hvorved der skete forurening af et vandløb med 350 liter gasolie. På grundlag af bevisførelsen lagde Retten på Færøerne i forhold til tiltalen for forurening i 2018 til grund, at der ikke i forbindelse med påfyldning fra A's tankbil var sket overløb, og at udslippet på 1.800 liter kraftigt lugtende flypetroleum måtte være sket som følge af fejl ved anlæg og drift af B's anlæg, hvorfor A blev frifundet for dette forhold. Derimod blev B fundet skyldig,

uden at der var grundlag for at fastslå grov uagtsomhed, hvorefter B blev idømt en bøde 20.000 kr. og blev pålagt at betale 81.812,50 kr. til kommunens udgifter i forbindelse med forureningen. I forhold til tiltalen mod A vedr. det andet forhold lagde den færøske domstol til grund, at forureningen med gasolie hidrørte fra A's anlæg, men at udslippet havde været begrænset til 100-200 liter, og at dette alene kunne tilregnes A som simpel uagtsomt, hvorefter A blev idømt en bøde på 10.000 kr. Dommen blev anket til landsretten, hvor B påstod frifindelse og til støtte herfor gjorde gældende, at B var dømt for et forhold, hvorom der ikke var rejst tiltale, da der alene var rejst tiltale for olieudslip i forbindelse med påfyldning af olietanken, hvilket anklagemyndigheden tilsluttede sig. Landsretten frifandt herefter B.

Kommentar: Det kan bemærkes, at Retten på Færøerne havde tilkendt kommunen erstatning på ca. 80.000 kr., som ud fra sagens oplysninger må antages at dække de udgifter, kommunen havde afholdt i forbindelse med forureningen. Et sådant erstatningskrav kan pådømmes under straffesagen, jf. den færøske retsplejelovs § 1016, som svarer til den danske retsplejelovs § 991 og ifølge dens motiver skal forstås i overensstemmelse hermed, men i hvert fald i dansk retspraksis indtales sådanne adhæSIONSKRAV for udgifter til selvhjælpshandlinger og lign. kun meget sjældent. Dette hænger formentlig sammen med, at der som udgangspunkt er udpantningsret for sådanne krav i medfør af gældsinddrivelseslovens § 11, og at kravets grundlag og størrelse ofte er bestridt.

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 19. januar 2023

Rettens nr. 1-506/2019

Politiets nr. 5600-88110-00001-18

Anklagemyndigheden

mod

Selskab A

beliggende Adresse 1 , 100 Tórshavn

og

B Institution

beliggende Adresse 2 , 100 Tórshavn

Anklageskrift fra Landfogeen på Færøerne er modtaget den 16. september 2019 og tillægsanklageskrift er modtaget den 2. december 2020

Selskab A og B Institution er tiltalt for overtrædelse af

1.

lagtingslov om miljøbeskyttelse, som senest ændret ved lagtingslov nr. 128 af 22. december 2008, § 72, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1, jf. § 2 og § 3, stk. 3, jf. straffelovens § 23 - ved natten mellem den 22. og 23. januar 2018 i tidsrummet ca. mellem kl. 23.50 til 00.50 i forening at være ansvarlige for et olieudslip på ca. 1.800 liter flypetroleum i forbindelse med påfyldning af olietanken på helikopterpladsen i C By , hvilket blandt andet løb ned i en å ved siden af helikopterpladsen og ned til Område D , samt på vejen og området ved helikopterpladsen og jordlodden Adresse 3 tilhørende E

Selskab A er endvidere tiltalt for overtrædelse af

2.

§ 72, stk. 2, nr. 1 jf. § 72, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1 i lagtingslov nr. 134 af 29. oktober 1988 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) med senere ændringer - ved den 4. maj 2020 i tidsrummet ca. kl. 14.00-17.00 på Selskab A's påfyldningsstation i F By i G Kommune at have været ansvarlig for, at der ved grov uagtsomhed skete forurening af havet, idet der uden de fornødne retningslinjer og/eller forholdsregler blev overført olie fra en olietank til en olieudskiller, der var fuld forinden overførslen eller blev

det i forbindelse hermed, hvilket bevirkede, at ikke under 350 liter gasolie lækkede fra olieudskilleren ud i en å og derefter ud i H Fjord , hvorved der blev forvoldt skade på miljøet eller fare herfor.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bøde.
De tiltalte har nægtet sig skyldig.

E har nedlagt påstand om erstatning i forhold 1.
E og de tiltalte har anmodet om, at erstatningsspørgsmålet ikke tages under påkendelse i forbindelse med straffesagen og udskydes til civilt søgsmål.

G kommune har nedlagt påstand om erstatning i forhold 1 med 163.625 kr. Det er oplyst, at B Institution har betalt halvdelen af kravet. Selskab A har bestridt erstatningspligten og opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af vidnerne politiassistent J ,
K, L, M, E, teknisk leder N, afdelingsleder P og Q.

Forklaringerne er gengivet i retsbogen bortset fra forklaringerne afgivet af P og Q , der er lydoptaget og ikke gengives i dommen.

Der er fremlagt kopi af mailkorrespondance mellem B Institution og K af 31. januar 2018 og mail af 20. februar 2018 fra B Institution , hvoraf fremgår, at der i forhold 1 efterfølgende ved "pejling" af tankens indhold manglede 1.800 liter af de 12.500 liter, som blev leveret af Selskab A.

Der er fremlagt fotomapper, skitser og oversigtskort.

Til forhold 1 er der endvidere fremlagt en analyserapport fra Danak af 10. juli 2018 vedrørende en vandprøve udtaget den 3. juli 2018. Det fremgår, at "*laboratoriet vurderer: Prøvens totalkulbrinter består af højt kogende kulbrinter såsom fuel-, smøre-, transmissionsolie m.m. og /eller fra et tjæreprodukt som asfalt, tagpap el.lign.*"

Selskab A er tidligere straffet

ved Retten på Færøernes dom af 26. april 2017 med en bøde på 20.000 kr. for overtrædelse af § 72, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1, i lagtingslov nr.

134 af 29. oktober 1988 om miljøbeskyttelse.

Rettens begrundelse og afgørelse

Forhold 1

Vidnet politiassistent J har forklaret, at han konstaterede forurening med benzin i området under helikopterplatformen og i åen helt ned til havet, herunder på E's ejendom. På den baggrund, og når henses til oplysningerne fra B Institution, hvorefter der manglede ca. 1.800 liter flybenzin i tanken ved helikopterplatformen, finder retten, at det er ubetænkeligt at lægge til grund, at der i dette omfang er sket et udslip i strid med § 15, stk. 1, i lagtingslov om miljøbeskyttelse fra B Institution's anlæg ved helikopterplatformen.

Hverken K eller L, der var på stedet samtidigt, da påfyldningen fandt sted den pågældende dag, har bemærket noget udslip. Det er ikke ved tekniske undersøgelser eller på anden måde fastslået, hvordan udslippet er sket. Det kan ikke anses for godtgjort, at udslippet skete i forbindelse med påfyldningen eller fra Selskab A tankbil. Uanset at det var mørkt, da påfyldningen fandt sted, finder retten, at det kan lægges til grund, at K og L ville have bemærket det, hvis 1.800 liter kraftigt lugtende flypetroleum var løbet ud under eller i forbindelse med påfyldningen.

Udslippet må derfor antages at skyldes fejl ved B Institutions anlæg og drift heraf, som B Institution har ansvar for, jf. § 3, stk. 3, i lagtingslov om miljøbeskyttelse.

Som følge af det anførte er der alene grundlag for at gøre strafansvar gældende over for B Institution, og Selskab A frifindes herefter i forhold 1.

Der er under de nævnte omstændigheder ikke grundlag for at fastslå, at den af B Institution udviste uagtsomhed var grov.

Forhold 2.

Vidnet politiassistent J har forklaret, at han den pågældende dag konstaterede olieforurening i åen, og at olien ikke kunne være kommet fra andre steder end Selskab A's anlæg.

Vidnet Q har forklaret, at han havde overset, at olieudskilleren var fuld, hvorfor der skete et udslip af olie på måske 100 liter. Vidnet har også forklaret, at det er rigtigt, at han til politiet oplyste, at det drejede sig om 200 liter.

Der foreligger ikke nærmere dokumentation for olieudslippets omfang. Indsatslederen, der ifølge politirapporten skønnede, at mindst 350 liter var

løbet ud, er ikke afhørt under sagen om sit skøn. På det foreliggende grundlag finder retten, at der må lægges vægt på Q's vurdering, og at olieudslippet således må antages at have omfattet 100-200 liter.

Det er herefter bevist, at Selskab A i dette omfang ved uagtsomhed har overtrådt § 15, stk. 1, i lagtingslov om miljøbeskyttelse.

Efter det oplyste var olieudskilleren forsynet med en alarm, der blev aktiveret, men på grund af en fejl hos vagtselskabet modtog Selskab A ikke rettidig besked derom. Under de omstændigheder findes den udviste uagtsomhed ikke at være grov. Allerede som følge heraf er der ikke grundlag for at henføre forholdet under § 72, stk. 2, i lagtingslov om miljøbeskyttelse.

Straffastsættelse

Straffen for B Institution i forhold 1 fastsættes til en bøde på 20.000 kr., jf. lagtingslov nr. 128 af 22. december 2008 om miljøbeskyttelse § 72, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1, jf. § 2 og § 3, stk. 3.

Straffen for Selskab A i forhold 2 fastsættes til en bøde på 10.000 kr., jf. lagtingslov nr. 128 af 22. december 2008 om miljøbeskyttelse § 72, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1, jf. § 2 og § 3, stk. 3.

Retten finder, at forurening som i de foreliggende tilfælde i overensstemmelse med rettens dom af 26. april 2017 i sag nr. 1-316/2016 passende kan straffes med bøde svarende til bøden for tilsvarende lovovertrædelser i Danmark, således at udgangspunktet for straffastsættelsen er en bøde på 20.000 kr., som der efter omstændighederne vil være grundlag for at forhøje, når der foreligger skærpende omstændigheder som eksempelvis gentagelse eller skade på miljøet eller fare derfor. Bøden vil kunne nedsættes, når der er formildende omstændigheder, for eksempel hvis gerningsmanden har genoprettet skaden, eller hvis der er gået lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget.

I den foreliggende sag har retten ved udmålingen af bøden i forhold 1 lagt vægt på, at der er tale om et stort udslip, der har medført fare for skade på miljøet, og at bødestrafen derfor som udgangspunkt skal skærpes i forhold til normalniveauet.

Ved udmålingen af bøden i forhold 2 har retten i skærpende retning lagt vægt på, at Selskab A tidligere er straffet for tilsvarende lovovertrædelse og i formildende retning, at Selskab A efter det oplyste har betalt udgifterne til at genoprette skaden.

For begge forholds vedkommende har det indgået som en formildende omstændighed, der medfører nedsat bøde, at der er gået meget lang tid, siden de strafbare handlinger blev foretaget, og at straffesagen mod gerningsmændene ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan

bebrejdes gerningsmændene, jf. herved straffelovens § 82, nr. 13 og 14.

Den lange sagsbehandlingstid kompenseres endvidere ved, at statskassen betaler sagens omkostninger

Erstatning

^G Kommunens erstatningskrav tages efter sagens udfald til følge som nedenfor bestemt. Det er herved lagt til grund, at ^{B Institution} allerede har betalt halvdelen af erstatningskravet.

^{E's} erstatningskrav tages ikke under påkendelse og udskydes til civilt søgsmål.

Thi kendes for ret:

Tiltalte, ^{Selskab A}, straffes med en bøde på 10.000 kr.

Tiltalte, ^{B Institution}, straffes med en bøde på 20.000 kr.

Inden 14 dage skal ^{B Institution} betale 81.812,50 kr. til ^G Kommuna.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Henrik Møller

/tt.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
SORINSKRIVARIN I FØROYUM, den 19. januar 2023

Rannvá Midjord
retsassistent

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 15. november 2023 af Østre Landsrets 5. afdeling
(landsdommerne Ole Græsbøll Olesen, Kåre Mønsted og Malou Kragh Halling).

5. afd. nr. S-365-23:

Anklagemyndigheden
mod
B Institution
(advokat Óla Jákup Kristoffersen, besk.)

Dom afsagt af Retten på Færøerne den 19. januar 2023 (1-506/2019) er anket af B
Institution med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har nedlagt endelig påstand om frifindelse.

B Institution har til støtte for påstanden om frifindelse gjort gældende, at B Institution ved Retten på Færøerne er fundet skyldig i et forhold, der ikke er omfattet af den rejste tiltale. Der er alene rejst tiltale for olieudslip i forbindelse med påfyldning af olietanken, hvilket B Institution blev frifundet for, og ikke olieudslip, som skyldes fejl ved B Institutions anlæg og drift heraf.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten tiltræder, at tiltalen ikke omfatter det forhold, som B Institution blev fundet skyldig i ved Retten på Færøernes dom, jf. retsplejelov for Færøerne § 932, stk. 3. B Institution frifindes derfor i overensstemmelse med parternes samstemmende påstande.

Thikendesforret:

B Institution
frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 16-11-2023

Hanne Jager Sørensen
kontorfuldmægtig